

ประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียน
วัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร*

THE EFFICIENCY IN EDUCATIONAL MANAGEMENT OF BUDDHIST
SCRIPTURE MOLILOKKAYARAM TEMPLE SCHOOL BANGKOKYAI BANGKOK

พระมหาธฤติ เปี่ยมประเสริฐ, ศรัณย์ ฐิตารีย์

Phramaha Tharueti Priamprasert, Saran Thitaree

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Bansomdejchaopraya Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: kong14578@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับปัจจัยการบริหารและระดับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม และ 2. ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการวางแผน การจัดการ การนำ และการประเมินผล ต่อประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม ประชากร ได้แก่ พระภิกษุสามเณรในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 494 รูป และได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 221 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับปัจจัยการบริหาร โดยภาพรวม มีความเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผน และด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และระดับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีประสิทธิผลในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบรรยากาศองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ความพึงพอใจ และด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2. ปัจจัยด้านการวางแผน การจัดการ การนำ และการประเมินผล มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม

*Received April 7, 2023; Revised April 20, 2023; Accepted April 26, 2023

ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; การบริหาร; พระปริยัติธรรม; สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม

Abstract

Objectives of this research articles were 1. To study the level of factors of educational management and efficiency of Phra Pariyattidhamma studies management of Molilokkayaram Monastery educational Institute, Bangkokyai District, Bangkok Metropolis, and 2. To study the relationship between factors regarding planning, organizational managing, leading, and assessing, and efficiency of Phra Pariyattidhamma educational management of Molilokkayaram Monastery Educational Institute, Bangkokyai District, Bangkok Metropolis. The Population were 494 monks and novice at Molilokkayaram Educational Institute, and samples size was 221 monks. Data were collected using 5-point rating scale questionnaire and were statistically analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression.

The results revealed the followings: 1. The factors of educational management were generally found at the high level. After item analysis, the item with the highest mean was leading followed by planning. The item with the lowest mean was assessing. The efficiency of Phra Pariyattidhamma educational management of Molilokkayaram Education Institute, Bangkokyai District, Bangkok Metropolis was generally found at the high level. After item analysis, the item with the highest mean was organizational environment followed by satisfaction. The aspect with the lowest mean was communication. 2. Planning, organizational managing, leading, and assessing were related to the efficiency of Phra Pariyattidhamma educational management of Molilokkayaram Educational Institute, Bangkokyai District, Bangkok Metropolis at significance level 0.05, which was consistent with the research hypothesis.

Keywords: Efficiency; Management; Phra Pariyattidhamma; Molilokkayaram Educational Institute

บทนำ

การบริหารการเรียนการสอน ก็ได้เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละสังคมหรือแต่ละระดับของการจัดการศึกษา ทั้งการพัฒนาในรูปแบบของการบริหารในปัจจุบันที่เป็นยุคแห่งสังคมข้อมูลสารสนเทศ (information age) หรือที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ (globalization) ได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบกระบวนการบริหารการศึกษาเป็นอย่างมาก จึงทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องรีบแก้ไขและพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือกระบวนการบริหารด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องซึ่งเป็นเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงกล่าวคือ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อบริบทของสังคมโลก ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุก ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหาร นักการศึกษา ครูอาจารย์รวมทั้งตัวผู้เรียนเองจะต้องมีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในบทบาทหน้าที่ซึ่งคงจะต้องปรับเปลี่ยนไปให้ก้าวทันกับสภาพการณ์ทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลในภาพรวมต่อการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนในอนาคต (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2560)

การศึกษาสงฆ์ หรือ การศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ไทย คือ การศึกษาหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรที่คณะสงฆ์โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมกำหนด แบ่งเป็น 3 แผนก คือ แผนกบาลี แผนกธรรม และแผนกสามัญศึกษา โดยการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีและแผนกธรรม เป็นการศึกษาที่อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถือเป็นการศึกษาดั้งเดิมของคณะสงฆ์ที่มีมาตั้งแต่โบราณกาลควบคู่กับการศึกษาของชาติไทย มีวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อให้พระภิกษุ สามเณร ได้ศึกษาเรียนรู้หลักพระธรรมวินัยตามพระไตรปิฎก สำหรับเป็นข้อวัตรปฏิบัติตนและอบรมสั่งสอนให้พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้รู้ตามและปฏิบัติ จึงนับว่าเป็นการจัดการศึกษาเพื่อสร้างศาสนทายาทสืบต่อพระพุทธศาสนา ส่วนการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาแผนกหนึ่งของคณะสงฆ์ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนซึ่งเป็นพระภิกษุ สามเณร ได้รับการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาควบคู่ไปกับวิชาการสามัญ กล่าวคือเป็นการจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างการศึกษาของคณะสงฆ์ (แผนกบาลีและแผนกธรรม) กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างโอกาสให้กับเยาวชนที่ขาดโอกาสที่จะศึกษาในระบบปกติ แล้วเข้ามาบวชในบวรพุทธศาสนา มีโอกาสได้ศึกษาเอก เช่นกับเยาวชนไทยทั่วไป การศึกษาสงฆ์ จึงเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญมั่นคงของสถาบันพระพุทธศาสนา เนื่องจากการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา

ศาสนบุคคลให้เป็นศาสนทายาทที่มีคุณภาพ ซึ่งเมื่อพระพุทธศาสนามีความเจริญมั่นคง ก็จะส่งผลโดยตรงต่อความเจริญมั่นคงของทั้งสถาบันชาติและพระมหากษัตริย์

แนวคิดการบริหารงานของนักทฤษฎีที่มีชื่อเสียงในประเทศตะวันตก เช่น อุทัย เลาหิเชียร (2549) ถือได้ว่าเป็นแนวคิดยุคต้น ๆ ด้านการบริหารงาน เป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางในยุโรป ซึ่งต่อมานักทฤษฎีชาวอเมริกันและชาวอังกฤษตามลำดับ ได้นำไปดัดแปลงและเพิ่มเติมเป็น 7 ประการ ประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดการ การจัดการบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ ซึ่งเรียกสั้น ๆ ว่า POSDCORB จะเห็นได้ว่า มีการนำเอาหลักการบริหาร 5 ประการของอุทัย เลาหิเชียร (2549) มาขยายเป็น 7 โดยเพิ่มการจัดการบุคคลและการรายงานของสมคิด บางโม (2562) ก็ได้กำหนดขั้นตอนการบริหารไว้ 5 ขั้นตอน คือ POSDC ประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดการ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ และการประสานงาน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารเชิงพุทธที่พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549) ได้อธิบายถึงหน้าที่ของผู้บริหารเชิงพุทธไว้ 5 ประการ ตามคำย่อในภาษาอังกฤษว่า POSDC คือ การวางแผน การจัดการ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ และการประสานงาน อีกทั้งสมคิด บางโม (2562) ได้เห็นพ้องต้องกันกับหลักการบริหารของเขาเอง โดยจำแนกหน้าที่ของผู้บริหารไว้ 7 ขั้นตอน คือ POSDCIR ใน 5 ขั้นตอนแรก และได้เพิ่มเข้าไปอีก 2 ขั้นตอน คือ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ และการเป็นตัวแทนขององค์การ หลักการบริหารนี้นิยมไปใช้ในแวดวงของธุรกิจเป็นอย่างมาก

สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เป็นสำนักเรียนที่มีพระภิกษุสามเณรเข้ามาศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลีเป็นจำนวน โดยในปัจจุบันมีพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่จำนวน 494 รูป (สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม, 2565) ซึ่งถือว่ามีความมากเมื่อเทียบกับพื้นที่ภายในสำนักเรียนเพียง 12 ไร่ 3 งาน จึงทำให้การบริหารการเรียนการสอนอาจเกิดปัญหาได้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดสถานที่เรียนและที่พักอาศัย ถึงกระนั้นเจ้าอาวาส/เจ้าสำนักเรียน ก็สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในด้านการบริหารการเรียนการสอนของคณะสงฆ์ไทย และเพื่อนำผลจากการศึกษามาบูรณาการปรับใช้และพัฒนาสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม ให้สามารถบริหารการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารและระดับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการวางแผน การจัดการ การนำ และการประเมินผล ต่อประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ พระภิกษุสามเณรที่ศึกษาอยู่ในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 494 รูป (สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยารามทั้งหมด เป็นจำนวนวิเคราะห์และเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นเป้าหมาย โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) ได้จำนวน 221 รูป และวิธีการสุ่มตัวอย่างในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยส่วนบุคคล 2) ปัจจัยการบริหาร 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดการ การนำ และการประเมินผล 3) ประสิทธิภาพในการบริหาร 3 ด้าน คือ ความพึงพอใจ บรรยากาศองค์การ และการติดต่อสื่อสาร โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มาก ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง น้อย ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด จากนั้น นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแนวคิด สำนวน ภาษา และการใช้ข้อความที่เป็นการวัดประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยแบบสอบถาม ได้ค่าความเที่ยงตรง (index of

congruence หรือ IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วมาจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะทำการศึกษาคือ สำนักเรียนวัดเบญจมบพิตร แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 ชุด และนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากพระภิกษุสามเณรในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 221 รูป ระยะเวลาการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้เวลาเก็บข้อมูลตั้งแต่ 7 กันยายน ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2565 เป็นเวลา 24 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อได้ค่าสถิติที่ถูกต้อง สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (multiple linear regression)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับปัจจัยการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

ลำดับ	ปัจจัยการบริหาร	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับ
1.	การวางแผน	4.26	.75	มาก
2.	การจัดองค์การ	4.17	.82	มาก
3.	การนำ	4.50	.70	มาก
4.	การประเมินผล	4.10	.87	มาก
รวมเฉลี่ย		4.26	.80	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการนำ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 รองลงมา คือ ด้านการ

วางแผน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผล เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

ลำดับ	ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอน	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับ
1.	ความพึงพอใจ	4.18	.80	มาก
2.	บรรยากาศองค์การ	4.20	.83	มาก
3.	การติดต่อสื่อสาร	4.10	.88	มาก
รวมเฉลี่ย		4.16	.84	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบรรยากาศองค์การ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการประเมินผล ต่อประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

เขียนเป็นสมการเชิงเส้น (linearity) ดังนี้

$$\hat{Y} = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + e \dots \dots \dots (1)$$

$\hat{Y}$ = ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของ

สำนัก

เรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

X_1 = การวางแผน

X_2 = การจัดองค์การ

X_3 = การนำ

X_4 = การประเมินผล

e = ค่าความคลาดเคลื่อน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอน
ปรียัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (<i>b</i>)	t	Sig t
การจัดองค์การ (<i>X</i> ₂)	1.639	9.507	.000
การวางแผน (<i>X</i> ₁)	.959	4.394	.000
การนำ (<i>X</i> ₃)	.547	3.332	.001
การประเมินผล (<i>X</i> ₄)	.377	2.306	.022
ค่าคงที่ (constant)	8.180	2.841	.005

$R = .841$, $R^2 = .708$, $SEE = 4.905$, $F = 130.697$, Significant of $F = .000$

สามารถเขียนสมการเชิงเส้นได้ดังนี้

$$\hat{y} = b_0 + b_1X_2 + b_2X_1 + b_3X_3 + b_4X_4 + \dots \dots \dots (2)$$

หรือ ประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนปรียัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ($\hat{y}$)

$$= 8.180 + 1.639_{\text{การจัดองค์การ}} + .959_{\text{การวางแผน}} + .547_{\text{การนำ}} + .377_{\text{การประเมินผล}}$$

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว มีผลเชิงบวกต่อตัวแปรตามเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยจากมากไปหาน้อย คือ การจัดองค์การ การวางแผน การนำ และการประเมินผล อนึ่ง ตัวแปรทั้ง 4 ดังกล่าว สามารถอธิบายประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนปรียัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ได้ถึงร้อยละ 70.80 นั่นก็หมายความว่า ยังมีปัจจัยด้านอื่นอีกที่ยังไม่ได้นำมาพิจารณาอีกร้อยละ 29.20 ที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนปรียัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (stepwise) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05 มีค่าผิดพลาดของการคาดประมาณด้วยสมการ (standard error of the estimate) เกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนปรียัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เท่ากับ 4.905

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปรียัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. การบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม โดยภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่

ในระดับมากแสดงว่า ปัจจัยด้านการวางแผน การจัดการ การนำ และการประเมินผล เป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้การบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนดำเนินการไปได้อย่างเป็นระบบ โดยนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหานิกุล ฐานุตโร (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับขวัญเรือน เกื้อนแถว (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทับใต้ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการวางแผน ด้านการจัดการ และด้านการควบคุม อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม โดยภาพรวม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ด้านบรรยากาศองค์การ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร มุ่งชัยภูมิ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และด้านการติดต่อสื่อสาร มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสำรวย พยอมใหม่ (2565) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การติดต่อสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผลวิจัยพบว่า การติดต่อสื่อสาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้ส่งสาร ด้านสาร และด้านช่องทางติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านผู้รับสาร อยู่ในระดับปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการวางแผน การจัดการ การนำ และการประเมินผล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร คือ การจัดการ การวางแผน การนำ และการประเมินผล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ตามลำดับ และตัวแปรทั้ง 4 ตัวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ได้ถึงร้อยละ

70.80 และแสดงให้เห็นว่า ยังมีปัจจัยการบริหารด้านอื่นที่มีผลต่อประสิทธิผลในการเรียนการสอนอีก เช่น งานวิจัยของพระมหานิกธ ฐานุตตโร (2561) เรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 ในประเด็นที่ว่า ปัจจัยการบริหารด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคน การอำนวยความสะดวก และการประสานงาน มีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 อยู่ในระดับสูงมาก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า มีค่า 0.900 นอกจากนี้จตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ได้นำปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารงานวิชาการ และการจูงใจ มาใช้ในการศึกษาวิจัย ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้ง 3 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทางบวก และสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ถึงร้อยละ 68.00

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 การสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม สามารถอธิบายได้ดังนี้

ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ด้าน คือ ความพึงพอใจ บรรยากาศองค์การ และการติดต่อสื่อสาร

ประสิทธิภาพทั้ง 3 ด้าน จะเป็นตัวชี้วัดให้เห็นว่า ทางสำนักเรียนมีการบริหารที่เป็นไปอย่างเป็นระบบ ตรงวัตถุประสงค์ขององค์การมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากกระบวนการบริหาร (POLE) ทั้ง 4 ด้าน ประกอบไปด้วย 1) การวางแผน โดยการที่สำนักเรียนได้กำหนดหรือจัดรูปแบบการบริหารการเรียนการสอนของพระภิกษุสามเณรไว้อย่างมีแบบแผนและชัดเจน มีการกำหนดระยะเวลาการเรียนและการสอนให้สอดคล้องกับบริบทกาลเวลา มีการทบทวนและปรับปรุงแผนการบริหารการเรียนการสอนอยู่เสมอ 2) การจัดองค์การ โดยการที่สำนักเรียนมีจัดการในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านบุคลากร สถานที่ และเวลาที่สอดคล้องกับระเบียบของสำนักเรียน เพื่อที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด 3) การนำ เจ้าสำนักเรียนมีภาวะผู้นำในการบริหารการเรียนการสอน สามารถจะโน้มน้าวพระภิกษุสามเณรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการจูงใจให้พระภิกษุสามเณรผู้เรียนเกิดความรักความพยายามในการเรียน เช่น การให้รางวัลแก่นักเรียนผู้มีความประพฤติดี มีการแนะนำและคอยช่วยเหลือในคราวเกิดปัญหาได้อย่างดี 4) การประเมินผล โดยการที่สำนักเรียนมีการตรวจสอบและการควบคุมการเรียนการสอนของพระภิกษุสามเณรในสำนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบที่ได้กำหนดไว้ในแผน กล่าวคือ การจัดสอบวัดผลประจำเดือน และการประชุมในแต่ละชั้นประโยคทุกเดือน มีการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมแก่สถานการณ์นั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการจัดครูผู้สอนและผู้เรียนเรียนที่สมดุลกัน กล่าวคือ ครูหนึ่งท่านควรสอนนักเรียนจำนวนไม่มากเกินไป
2. ควรติดตามและตรวจสอบผลการเรียนและพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จัดกิจกรรมให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเรียน เพื่อให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง อีกทั้งยังเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียนได้ด้วย

2. จักให้มีการตรวจสอบผลการเรียนและพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจในการศึกษาของผู้เรียน และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบกับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนอื่น เพื่อนำผลวิจัยมาปรับปรุงการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยารามให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารด้านการบังคับบัญชา การจัดการคน การอำนวยความสะดวก และการประสานงาน หรือปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และแรงจูงใจ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหาร เพื่อดูปัจจัยเหล่านั้นว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญเรือน เกื่อนแถว. (2559). *ประสิทธิผลในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทับใต้ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- จตุรภัทร ประทุม. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 6) กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). *พุทธวิธีบริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหานิกุล ฐานุตโตโร (ศรีราช). (2561). *ประสิทธิผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15* (ดุษฎีนิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมคิด บางโม. (2562). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม. (2565). *วันฉลองเปรียญธรรม ปีที่ 24*. นนทบุรี: นิติธรรมการพิมพ์.
- สำรวย พยอมใหม่. (2565). การติดต่อสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 9(7), 319-336.

- สุภาพร มุ่งชัยภูมิ. (2558). *บรรยายภาคองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2560). *ครูกับการศึกษายุคโลกาภิวัตน์*. สืบค้น 5 เมษายน 2565, จาก <https://sites.google.com/site/nilobonnoeyps>
- อุทัย เลาหิเชียร. (2549). *รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ* (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd Ed). New York: Harper and Row.